

חולין דף ק'

למדנו במשנה, שגיד הנשה שנתבשל עם הגידים, אם מכירו אוסר בנותן טעם. ואם לאו, כולם אסורים. והרוטב, בנותן טעם. שואלת הגמרא, כשאין מכירו מדוע אינו בטל ברוב? עונה הגמרא, ששונה הדין בדבר שהוא 'בריה'.

עוד למדנו במשנה, שחתיכה של נבלה שנתבשלה באחרות, היא כדין ששנינו לגבי גיד הנשה שנתבשל בגידים. שואלת הגמרא, מדוע הוא אינו בטל ברוב? ומבארת הגמרא, שלסובר שרבי מאיר אוסר במשנה בערלה חבילי תלתן של כלאי הכרם שנתערבו באחרים, משום ש'כל שדרכו לימנות שנינו', לכן גם כאן אסור כיון שלפעמים אדם עשוי למנות חתיכותיו למנין אורחים שזימן. אלא לסובר שרבי מאיר אוסר משום ש'את שדרכו לימנות שנינו' ורק דבר המיוחד למנין לא בטל, למה חתיכה שאינה נמנית אלא נמכרת באומד לא בטלה ברוב? עונה הגמרא, אין חתיכה בטלה ברוב הואיל וראויה להתכבד בה לפני האורחים. וצריכים להשמיע את הדין בשניהם. שאם היו כותבים רק בגיד, היינו אומרים משום שהוא בריה לכן אינו בטל ברוב, אבל חתיכה בטלה. ואם היו משמיעים בחתיכה, היינו אומרים שרק היא אינה בטלה שראויה להתכבד לפני האורחים, אבל גיד בטל, ולזה השמיעו בשניהם.

דרש רבה בר בר חנה, חתיכה של נבלה ושל דג טמא ומפיקה, אינה אוסרת בפליטתה עד שיהא בה כדי ליתן טעם וברוטב ובקיפה ובחתיכות. העמיד רב מתורגמן לפניו לדרוש ולהשמיע לרבים שלא ילמדו מרבה בר בר חנה: כיון שנתן טעם בחתיכה, או שנתבשלה תחלה עמה קודם שיתן שאר החתיכות בקדרה, ולא היה בזו ששים באיסור, ונתנה הנבלה טעם בה ואחר כך נתן שאר החתיכות בקדרה, זו שקבלה טעם הנבלה נעשת נבלה עצמה, ואוסרת כל החתיכות כולן, מפני שהן מינה. אמר רב ספרא לאביי, מרב שאמר 'מפני שהן מינה' משמע שסובר כרבי יהודה שמין במינו לא

דבר הראוי להתכבד בה לפני האורחים אינו בטל ברוב

במה צריך לתת טעם

בטיל. אם כן, אפילו כשלא נתן טעם? אמר לו, מדובר שקדם וסלק את האיסור. הלכך נתנה טעם בראשונה, הרי זו חוזרת ואוסרת.

רבא אמר⁶²³, אפילו אם לא קדם וסלקו, לא נאסרות שאר חתיכות, כין שזה 'מין ומינו ודבר אחר', וכל 'מין ומינו כגון נבלה ושחוטה, ודבר אחר כגון תבלין ורוטב מינו, סלק את מינו כמי שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו⁶²⁴.

משנה

אכל גיד הנשה של טמאה, פטור, שאינו נוהג אלא בטהורה⁶²⁵. רבי יהודה אומר אף בטמאה. אמר רבי יהודה, והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה ועדיין בהמה מותרת להן עד מתן תורה? אמרו לו, פסוק זה שהזהירו עליו בסיני נאמר, ועד סיני לא הוזהרו. אלא שנכתב במקומו שאין מוקדם ומאוחר בתורה.

גמרא

לרבי יהודה איסור גיד וטמאה וסבר רבי יהודה איסור חל על איסור? והרי שנינו בברייתא, רבי יהודה אומר: יכול תהא

חלו יחד

נבלת עוף טמא מטמא בגדים בבית הבליעה? תלמוד לומר: "נבלה וטרפה לא יאכל לְטִמְאָהּ בָּהּ", מי שאיסורו משום בל תאכל נבלה, יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבלה אלא משום בל תאכל טמאה. משמע שלשיטתו איסור נבלה לא חל על איסור טמאה. ואם נאמר שהוא סובר שאין בגידין בנותן טעם, ואין כאן איסור טמאה אלא איסור גיד, הרי מצינו להיפך. ששנינו בברייתא, האוכל גיד הנשה של בהמה טמאה: רבי יהודה מחייב שתים, ורבי שמעון פוטר? עונה הגמרא, לעולם סבר שיש בגידין בנותן טעם, וקסבר נוהג בשליל, וממילא איסור גיד ואיסור טמאה חלו שניהם משעת יצירת ולד, לפיכך חייב לעולם על שניהם. שואלת הגמרא, והרי שנינו במשנה לעיל, נוהג בשליל; רבי יהודה

623 עמוד ב'.

624 הלכך: נתנה טעם בראשונה תחלה, בעוד שלא רבה הרוטב עליה, ואחר כך נתן מים וקיפה וחתיכות – נתוספה חתיכה ראשונה על הנבלה, ואוסרת הכל, מפני שהן מינה, ולא מצו חתיכות לבטלה ואף על פי שיש בהן יותר מששים, והרוטב לבדו אין בו כדי לבטל שניהם. רש"י.

625 למאן דאמר 'יש בגידין טעם' – לוקה משום טמאה ולא משום גיד; ולמאן דאמר 'אין טעם בגידין' – פטור מכלום, דבטהורה – עץ הוא, והתורה חייבה עליו; אבל בטמאה אינו נוהג. רש"י.

אומר: אינו נוהג בשליל, וחלבו מותר? עונה הגמרא, אכן כך סובר לגבי טהורה, שעל כך נאמר "כל... בבהמה .. תאכלו" להתיר אפילו חלבו וגידו של שליל. אבל בבהמה טמאה, נוהג.

שואלת הגמרא, האם ניתן לומר ששני

חומרתו של איסור גיד

האיסורים חלו בבת אחת, והרי שנינו במשנה

בנזיר, על אלו טומאות הנזיר מגלח⁶²⁶: על המת, ועל כזית מן המת. ושאלה הגמרא, האם על כזית מן המת מגלח, על המת כולו לא כל שכן? ואמר רבי יוחנן, לא נצרכא אלא לנפל שלא נתקשרו אבריו בגידין, שאין עדיין כזית בשר בכולו. הרי שאיסור טומאה קודם כיון שתחלה נוצרין אברים קודם לגידין, ומכאן נשמע ששם טומאה מקדים? עונה הגמרא, אף על גב שאיסור טומאה קדם, בא איסור גיד וחל עליו שכן איסור חמור הוא, ויש בו כח לחול על אחרים. ומהו חומרו? שנוהג בבני נח לרבי יהודה. וכן מדוייק שהרי רבי יהודה מביא ראיה מבני יעקב, שזה קודם מתן תורה בני נח הוו.

626 אם האהיל עליהם – נטמא נזרו, דכתיב (במדבר ו, יב) 'והימים הראשונים יפלו' ומגלח, וחזור ומונה, כדכתיב 'וגלח ראשו ביום טהרתו' (במדבר ו, ט). רש"י.

